

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. júla 2008 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kanderu a sudcov JUDr. Pavla Tomana a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci proti obvinenému **Š. H.** pre trestný čin ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 3To 181/2003 zo dňa 22. júna 2006 rozhodol

t a k t o:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. **d o v o l a n i e** obvineného **Š. H.**
s a o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e:

Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 9. mája 2003, sp. zn. 2T 14/03, bol obvinený uznaný vinným zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a pre trestný čin výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006. Za to mu bol uložený podľa § 221 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením pre výkon trestu do II. nápravno-výchovnej skupiny /podľa § 39a ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006/.

Súčasne poškodený P. J. bol podľa § 229 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 s nárokom na náhradu škody odkázaný na konanie vo veciach občiansko-právnych.

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne podľa § 256 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 bolo odvolanie obvineného zamietnuté.

Obvinený Š. H. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. s odôvodnením, že napadnutému rozhodnutiu predchádzalo konanie v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu resp. že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že v posudzovanej veci je nevinný, pretože sa nedopustil žiadneho trestného činu. Okresný i krajský súd porušili jeho právo na obhajobu, pretože neboli vykonané ním navrhované dôkazy na preukázanie jeho neviny. Súdny nesprávne opreli rozhodnutie o jeho vine len o výpovede svedkov J. a U., napriek tomu, že poškodený bol napadnutý v zhľuku veľkého počtu osôb. Vyšetrovateľ a neskôr ani súd nevykonali preverenie jeho obhajoby ním navrhovanými dôkazmi, čím bolo jeho právo na spravodlivé súdne konanie zmarené. Takýto postup súdu umožnil spochybnenie výpovedí deviatich svedkov svedčiacich v jeho prospech.

Obvinený ďalej vyjadril názor, že k pochybeniu došlo už na začiatku trestného stíhania, keď vyšetrovateľ začal podľa §160 ods. 1 Tr. por. trestné stíhanie dňa 10. júna 2002 vo veci, a to na základe oznámenia poškodeného a lekárskeho potvrdenia, pričom poškodený vo svojich výpovediach z 10. júna a 7. októbra 2002 uviedol, že ho napadol Š. H., ktorého dovtedy nepoznal a J. K. /spoluobvinený/, ktorého už pred tým poznal. Najmenej do vykonania rekognície dňa 9. decembra 2002 nebolo objektívne preukázané, či osoby uvedené v uznesení o začatí trestného stíhania /zo dňa 27. septembra 2002/ sú totožné s osobami opoznanými pri rekognícii. Ani opoznávanie osoby však nebolo vykonané zákonným spôsobom, keďže tento úkon bol vykonaný za pomoci fotografií nezodpovedajúcich jeho výzoru a ani výzoru skutočného páchatel'a M. O., čo bolo dôvodom mylného označenia páchatel'a zo strany poškodeného.

Znemožnenie jeho práva na obhajobu vyústilo do jeho odsúdenia pre trestný čin, ktorý nespáchal.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. júna 2006, sp. zn. 3To 181/2003, ako aj rozsudok Okresného súdu v Prievidzi zo dňa 9. mája 2003 sp.zn. 2T 14/2003 v časti týkajúcej sa obvineného Š. H. zrušil a vec vrátil tomuto súdu aby ju tento v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol. Súčasne, navrhol prikázanie veci inému okresnému súdu, resp. inému sudcovi Okresného súdu v Prievidzi.

Najvyšší súd ako súd dovolací /§ 377 Tr. por./ predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Trenčíne ako odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie obvineného Š. H. podané proti odsudzujúcemu rozsudku Okresného súdu v Prievidzi zamietnuté. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde v Prievidzi, t.j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por., teda na to, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Najvyšší súd sa musí vysporiadať s dovolacou námietkou obvineného Š. H., v rámci ktorej spochybňuje zákonný priebeh prípravného i súdneho konania, a to z hľadiska porušenia jeho obhajobných práv a domáha sa preto zrušenia uznesenia Krajského súdu v Trenčíne i rozsudku Okresného súdu v Prievidzi, ktorými bol obvinený právoplatne odsúdený pre trestný čin ublíženia na zdraví spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 221 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 by v jednočinnom súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. písm. c/ Tr. por., je že v konaní, ktoré odsudzujúcemu rozhodnutiu predchádzalo bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu a dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. l písm. g/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávnych väd a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolací súd preskúmal či v predmetnom prípade boli zásadným spôsobom porušené obhajobné práva obvineného. Súdne konanie je treba viesť takým spôsobom, aby došlo k zabezpečeniu všetkých základných práv obvineného, osobitne k zabezpečeniu jeho práva na efektívnu obhajobu.

Z obsahu relevantného spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa PZ zo dňa 27. septembra 2002, ktorým bolo vznesené obvinenie proti obvinenému Š. H. /ako aj J. K./ bolo nepochybne vznesené proti osobe, ktorú poškodený P. J. označil ako osobu Š. H., ktorý sa v inkriminovanom čase nachádzal na mieste činu a ktorý bol ním označený za jedného z páchatel'ov, a to na základe oznámenia „vyhadzovača“ M. V. bezprostredne po čine. Následne bol obvinený poškodeným ako aj svedkom M. U. opoznaný pri rekognícii vykonanej dňa 9. decembra 2002. Z obsahu relevantných častí spisového materiálu, je zrejmé, že rekognícia bola vykonaná na základe fotografií, plne v súlade s ustanovením § 93 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006. Svedkovia P. J. a M. U. obvineného zhodne a bez akýchkoľvek pochybností /a to aj neskôr v rámci súdneho konania/ ako útočníka opoznali, a na druhej strane svedka M. O. ako páchatel'a vylúčili. Skutočnosť či bol obvinený, resp. svedok M. O. na fotografiách použitých pri rekognícii holohlavý alebo zarastený je z hľadiska výpovedí týchto svedkov bezvýznamná.

Pri vykonaní opoznávania postupoval vyšetrovateľ plne v súlade § 93 ods. 2 Tr. por., a teda v tomto smere dovolacie námietky obvineného nie je možné akceptovať.

Podľa § 2 ods. 5 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán.

Podľa § 2 ods. 6 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 orgány činné v trestnom konaní hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

V priebehu prípravného konania i na hlavnom pojednávaní Okresného súdu v Prievidzi konaného v dňoch 7. marca a 9. mája 2003 bolo v procesnom postavení svedka okrem poškodeného P. J. a svedka M. U. vypočutých ďalších desať osôb, pričom treba zdôrazniť skutočnosť, že najmenej štyria z nich boli svedkami obhajoby, ktorí nevypovedali o skutočnostiach v jeho neprospech. Stanovisko obvineného prezentované v odôvodnení dovolania, že súd v rámci dokazovania nepostupoval zákonným spôsobom, pretože riadne nepreveril jeho obhajobné tvrdenia, resp. že neboli akceptované obhajobné návrhy na doplnenie dokazovania nie je pravdivé, ale predstavuje len jeho subjektívny názor.

Proces dokazovania /a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania/ je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená vo vyššie citovanom ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por. účinného do 1. januára 2006, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov, vybudovaná na vnútornom presvedčení orgánov činných v trestnom konaní znamená teda myšlienkovú činnosť, ktorá vytvára pre súd možnosť dostatočného priestoru v rámci vlastnej úvahy k tomu, aby sám určil rozsah

dokazovania a vykonal prípadnú selekciu navrhovaných dôkazov procesnými stranami v obsahovom kontexte významu navrhovaných dôkazov niektorou z procesných strán v porovnaní s množstvom, kvalitou a závažnosťou tých dôkazov, ktoré už boli vo veci vykonané.

Z uvedených dôvodov dovoláciu námietku obvineného, spočívajúcu v tvrdení, že súd odmietol vykonať výsluch niektorých navrhovaných svedkov je preto treba považovať z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. za irelevantnú.

V daných súvislostiach najvyšší súd konštatuje, že nie je možné v postupe orgánov činných v trestnom konaní vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného, nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Š. H. na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 30. júla 2007

JUDr. Jozef K a n d e r a, v. r.

predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Pavol Farkaš